

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ**ВАСПИТНИ РАД У ОДЈЕЉЕЊСКОЈ ЗАЈЕДНИЦИ (ВРОЗ)**

РАЗРЕД

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА

Трећи

1

36

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Унапређивање знања и искустава, усвајање нових информација, вјежбање наученог, подстицање на критичко размишљање и примјену стечених знања у новим ситуацијама.
- допринос развоју комплетне личности сваког ученика, његових способности, одговорности и слободе, моралној аутономији, стваралаштву и систематичности у раду;
- спознаја ученика о себи и друштву, о природи и потреби њеног очувања.
- Развијање основних животних вјештина које се односе на управљање емоцијама, комуникацију, развијање односа, друштвену одговорност и развој критичког и креативног мишљења.
- Развијање културе живљења у друштвеној средини, развијање осјећаја одговорности према себи и другима (емпатија), уважавање различитости, те подстицање међусобне сарадње и толеранције, као и његовање заједништва.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Кроз индивидуални приступ и континуирано праћење тока развоја утицати на развој сваког ученика (физички, социјални, емоционални, интелектуални, радни, морални и естетски развој ученика).
- Развијати и подстицати самосталност, упорност и одговорност према учењу, радним обавезама, правилном кориштењу уџбеника и рјешавању домаће задаће.
- Усмјеравати ученике да користе различите начине учења (асоцијативно учење, мапе ума, учење уз кориштење рачунара и интернета), те да проналазе и развијају сопствене методе рада у савладавању наставних садржаја.
- Његовати културу лијепог понашања на различитим мјестима и у различитим ситуацијама (његовање културе понашања, облачења, становања и поштовање кодекса понашања и облачења).
- Развијати способности за морално расуђивање, разумијевање демократских вриједности- одговорност, ауторитет, приватност и правда (приликом избора и преузимања одговорности, поштовања личне и туђе приватности, уочавања ауторитета, праведне подјеле обавеза, ствари и одговорности).
- Афирмисати стилове здравог живота, те подстицати развој здравих животних навика у свакодневном животу и кроз спортске активности.
- Подстицати ученике на еколошке акције и давање личног доприноса очувању животне средине, те обиљежавање важних датума везаних за заштиту животне средине (еко-датуми)
- Развијати способности и вјештине код ученика за препознавање и разликовање пријатних и непријатних емоција/осјећања, начине њиховог исказивања и контролисања.
- Подстицање ученика на поштовање породичних вриједности и традиције свог и других народа.
- Развијати свијест код ученика о предностима, али и опасностима употребе дигиталних

технологија и интернета. – Развијање способности учачања актуелних тема/проблема у колективу и друштвеној заједници, те конструктивно и прихватљиво рјешавање проблема

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
Тема 1:	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	12
Тема 2:	ДЈЕЧИЈА ПРАВА И ДЕМОКРАТИЈА	5
Тема 3:	ЗДРАВИ ЖИВОТНИ СТИЛОВИ	14
Тема 4:	ТЕМЕ ПО ИЗБОРУ /СЛОБОДНЕ ТЕМЕ	5
	Укупно	36

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА (12 часова)

Посебни циљеви:

- проширивање основних знања о животу и раду у школи;
- стицање радне културе и хигијенских навика као и навика планирања рада.
- упознавање и поштивање туђих ли и својих обичаја и традиције
- васпитање ученика у духу хуманих и равноправних односа међу члановима породице и међу друговима.
- чува личне и заједничке ствари и одговорно се односи према њима;

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навести примјере, поступке и/или понашања, која указују на разумијевање, повјерење и сарадњу; – исказати своју припадност заједници /заједништву кроз дефинисање заједничког обиљежја; – објаснити важност избора руководства одјељењске заједнице; – набројати задатке и обавезе појединца и група у одјељењу (клубу, секцији...); – објаснити како може одредити да ли је неко правило добро; – идентификовати /именовати и предложити правила важна за функционисање одјељењске заједнице – знати основне елементе Кодекса понашања и 	<ul style="list-style-type: none"> • Организација одјељењског колектива (2) <ul style="list-style-type: none"> – Моје одјељење- разумијевање, повјерење и сарадња у одјељењу – Амблем нашег одјељења изначај заједнице . – Одјељењско руководство(избор). – Задужења/улоге појединаца и група у одјељењу (клубу, секцији). – Правила у нашем одјељењу.

<p>облачења у школи, те реагује у складу са њим;</p> <ul style="list-style-type: none"> – набројати правила понашања у јавном превозу, као и начине правилног понашања као учесник у саобраћају (док вози бицикл, ролере, тротинет...); – приказати/демонстрирати лијепо понашање на различитим мјестима и у различитим ситуацијама (у породици, комшилуку, школи, саобраћају ...); – набројати и извршавати своје обавезе уколико има кућног љубимца; – објаснити зашто је важна штедња и како треба трошити новац; – препознати насилне облике понашања у школи; – знати коме да се обрати и како да се зашти од насиља у школи. – рећи шта су за њега породичне вриједности и традиција, да допуни своја знања о породичним вриједностима и традицији; – идентификовати особе на позицији ауторитета у породици; – сазнати који празници се празнују у његовом непосредном окружењу; – набројати и/или приказати понашања која људи најчешће примјењују приликом обиљежавања празника; – упознати и уважавати културно и природно наслеђе свог мјеста, завичаја, Републике. 	<ul style="list-style-type: none"> • Култура понашања и облачења (6) <ul style="list-style-type: none"> – Култура облачења и понашања у школи (поштовање Кодекса). – Култура понашања: <ul style="list-style-type: none"> – (Понашање у средствима јавног превоза и на путовањима, те током одмора; Ја као учесник у саобраћају (као пјешак, возим бицикл, ролере, тротинет...). – Какви смо као комшије и станари (поштовање кућног реда, однос према комшијама). – Кућни љубимци (обавезаи одговорности). – Цепарац и зашто је важноштедјети (правилан однос према трошењу новаца). – Препознавање насилних облика понашања. – Насилни облици понашања у школи. (како се заштити). • Наша традиција (4) <ul style="list-style-type: none"> – Породичне вриједности и традиција. – (Међусобно поштовање и уважавање чланова породице, поштовање ауторитета). – Празници (Важност и правилно честитање рођендани, вјерски празници свих конфесија, међународни празници...; Како прослављамо празнике -некада и сада)? – Културно и природно наслеђе.
---	--

Наставна тема 2: ДЈЕЧИЈА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ (5 часова)

Посебни циљеви:

- Упознавање са основним дјечијим правима али и обавезама
- Стварање осјећаја одговорности код ученика, поштивање туђе приватности

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ријечима описати дјечија права која су њему посебно важна и зашто; – осмислити и предложити активности за обиљежавање Дјечије недјеље; – своје склоности и способности у Недјељи дјетета, исказат ће кроз рецитаторски рад. – анализирати ситуације о преузимању одговорности; – процијенити, заузети и одбранити свој став, 	<ul style="list-style-type: none"> • Дјечија права (2) <ul style="list-style-type: none"> – Нама је важно: Врсте дјечијих права – Дјечија недјеља (садржај/активности обиљежавања) • Демократија у учионици (3) <ul style="list-style-type: none"> – Одговорност (избор и преузимање

<p>везан за преузимање одговорности (у складу са својим узрастом);</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествовати, креирати / осмишљавати и доносити одлуке у одјељењу; – користити појмове потребе, способности и заслуге, при праведној подјели одговорности (ствари) у групи и одјељењу; – објаснити зашто се разликују потребе за приватност код људи; – идентификовати примјере разлика у понашању, када је у питању приватност. 	<p>одговорности)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Правда (Праведан начин подјеле одговорности и обавеза, ствари). – Приватност (Потребе за приватности и како се оне поштују?)
---	--

Наставна тема 3: ЗДРАВИ ЖИВОТНИ СТИЛОВИ (14 часова)

Посебни циљеви:

- стицање хигијенских навика као и навика планирања рада, правилна организација дневних активности
- идентификовање здравих намирница кроз пирамиду исхране и подстицање здравог начина живота;
- подстицање одржавања денталне хигијене и брига за здравље тијела
- развијање осјећаја за очување и поштивање туђе имовине
- осјећај за друге и изражавање емоција у складу са датим ситуацијама

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навести како и на које начин треба да чувамо здравље; – објаснити важност денталне хигијене и редовних посјета стоматологу – у складу са могућностима и уз пратњу посјетити стоматолошку амбуланту – знати како начин исхране утиче на здравље; – образложити како спорт доприноси здрављу; – објаснити важност заштите животног и радног простора; – идентификовати и навести добре и лоше стране уређеног животног и радног простора; – учествовати у давању приједлога и креирању садржаја и активности приликом обиљежавања важних еко-датума. – препознати и идентификовати / набројати своја осјећања (емоције) у различитим ситуацијама; – описати карактеристике идентификованих осјећања; 	<ul style="list-style-type: none"> • Чувари здравља и природе (4) <ul style="list-style-type: none"> – Чувајмо здравље (Како да сачувамо своје здравље?; Дентално здравље и хигијена) – Бавимо се спортом (Зашто је добро да се бавимо спортом?). – Хигијена и заштита животног и радног простора (Наша учионица - уређењеи заштита; Еко-акција: Заједничко дрво/цвјетњак...) – Важни еко-дати (Обиљежавање: Данп ланете Земље, Дан здравља, Дан вода, Дан шума, Дан птица и дрвећа). • Наше емоције (5) <ul style="list-style-type: none"> – Наша осјећања (Причамо о својим осјећањима у разним ситуацијама). – (Изражавање емоција на прихватљив начин.; Како се осјећамо када се свађамо?)

<ul style="list-style-type: none"> – препознати како да изрази своје емоције на прихватљив начин, а да не повриједи друге особе, те да контролише своје емоције; – знати коме се може обратити за сваки вид подршке и помоћ; – разумијети шта раде стручни сарадници у школи и како могу помоћи ученицима; – исказати позитиван (оптимистичан) став; – описати шта је љубав, именовати ријечи и поступке којима можемо показати да некога или нешто волимо. – уочити и навести шта га све мотивише на учење, те препознати позитивне факторе мотивације; – уочити која је важност простора за учење; – осмислити свој дневни и седмични План рада/учења; – знати како да правилно користи уџбеник; – редовно извршавати домаће задатке и знат ће да објасни важност домаће задаће; – препознати и навести неколико разлога зашто треба да чита одређену књигу; – користити олакшице при учењу; – препознати ситуације када може ефикасно уз помоћ говорног софтвера користити рачунар и интернет при учењу; – идентификовати опасности при учењу уз помоћ рачунара и интернета; – схватити да кориштење рачунара и интернета без надзора родитеља или неке друге блиске одрасле особе може да буде веома опасно. 	<ul style="list-style-type: none"> – Психосоцијална помоћ.(Ко нам помаже у школи?) – Позитиван став (Проблеми су рјешиви). – Љубав <p>• Учење (5)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Зашто је важно учити(мотивација). – (Самосталност, одговорност и упорност у учењу. – Простор за учење и План рада. – Употреба уџбеника (Домаћа задаћа; Шта треба да читам?) – Трикови за памћење и асоцијативно учење (асоцијативне мапе, мапеума...). – Учење уз помоћ рачунара и интернета (правилна употреба, кориштење и опасности).
---	---

Наставна тема 4 : ТЕМЕ ПО ИЗБОРУ/СЛОБОДНЕ ТЕМЕ (5 часова)

Посебни циљеви:

- Развијање код ученика осјећај емпатије, солидарности и хуманитарног духа
- активно учешће у хуманитарним активностима школе и одјељењске заједнице
- Развијање свијести о опасности НУС-а , не дирања истих и тражењу помоћи

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – идентификовати дилеме око истине или лажи; – препознати последице лажи, оговарања, уцјене...; 	<ul style="list-style-type: none"> • Морално расуђивање (2) – Дилеме око истине и лажи. (Пријатељство и моралне дилеме - крађа, лаж, оговарање, уцјена ...; Одговорност за направљену штету у одјељењу).

<ul style="list-style-type: none"> – развијити морално расуђивање у односима са пријатељима кроз примјере крађе, лажи, оговарања, уцјене...; – уочити и навести посљедице одговорности за направљену штету у одјељењу. – разумијети разлоге због чега су непозната подручја ризична од мина; – објаснити одређена понашања, предмете или појаве који су опасни; – препознати властита искуства која су га могла довести или доводила у опасност; – објаснити и схватити опасност од петарди; – идентификовати шта се све друго може користити умјесто петарди како би нешто прославили око новогодишњих или других празника. – препознати ситуацију и/или појаву и објаснити због чега је она важна; – зна у одређеним ситуацијама коме може вјеровати; – користити безбједне начине понашања током одређене ситуације/појаве. 	<ul style="list-style-type: none"> • Опасности од пиротехничких средстава, мина и других убојитих средстава (1) – Непозната подручја имине/НУС. – Опасни предмети, опасно понашање-несрећа. – Зашто су петарде опасне?(Шта могу да користим умјесто петарди?) • Слободне теме (2) – Ситуације и појаве времена у коме живимо (земљотреси, пандемије, поплаве...)
--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Садржаји везани за предмет:

Српски језик :причање, именовање, поздрављање, описивање дневне рутине, показивање и именовање емоција. Богађење ријечника и способности изражавања.

Моја околина: познавање своје уже и шире околине

Музичка култура : пјесмице о другарству, школи, родитељском дому.

Ликовна култура (моделовање тродимензионалних облика).

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Кроз сарадњу са Ресурсним центрима благовремено одговорити на индивидуалне потребе ученика које ће се у наставном процесу уочити.

Приликом извођења наставе у највећој могућој мјери користи очигледна наставна средства, погодна за тактилно кориштење и манипулисање, рељефне облике и тродимензионалне моделе, макете.

Ослањати се на чуло слуха, те материјале који су погодни за припрему у аудио облику тако и имплементирати. Дидактичка средства која се користе у настави прилагодити претходном сазнању ученика, те његовом примарном каналу учења било да је чуло додира или слуха. Омогућити ученику додатну подршку по питању времена у ситуацијама када се нови садржаји усвајају или када се провјерава усвојено знање или вјештина.

Демонстрацију активности требало би да прати што опширнији вербални опис како би ученик стекао што јаснију представу на који начин да изврши очекивану активност. Пожељно је ученике из одјељења довести у прилику да у пару изводе активности са учеником оштећеног вида, како би се ученик оштећеног вида што више ослободио у интеракцији са вршњацима и потражио њихову подршку када је потребно.

Реализација програмских садржаја васпитног рада у одјељењској заједници подразумијева крајње флексибилан приступ. Флексибилан приступ се односи, како на моделе рада, тако и на динамику извођења. Часове ВРОЗ-а

(Васпитни рад у одјељењској заједници) треба реализовати уз кориштење модела интерактивне наставе, те радионичког начина рада. Примјеном савремених модела наставног рада на часовима одјељењске заједнице, радионичким приступом у раду, часови ВРОЗ-а биће много занимљивији за ученике, једноставнији за реализацију и ефикаснији у постизању циљева учења, али првенствено у остварењу исхода учења. Програмски садржаји су понуђени оквирно, јер остварење дефинисаних исхода учења, могуће је и кориштењем садржаја по избору одјељењског старјешине или ученика.